

Liberal Perspektif Analiz

Sayı: 2, Haziran 2015

Siyasi Partilerin Beyannamelerindeki Ekonomik Vaatler, Liberal İlkelerle Ne Ölçüde Uyumlu?

Prof. Dr. Erdal Türkkan

2015 Seçimlerinde siyasi partilerin yaptıkları vaatlerin liberal prensiplerle uyumu; bu vaatlerin yapılabilirliğinin, tutarlılığının ve en önemlisi de başarı şansının anlamlı bir göstergesi niteliğindedir.

Siyasi partilerin vaatlerinin liberal ilkelerle ne ölçüde bağdaştığını üç açıdan ele almak mümkündür.

1. Vaatlerin dayandığı değerlerin liberal prensiplerle uyum uyumu,
2. Performansla ilgili vaatlerin liberal prensip ve ilkelerle uyumu,
3. Kullanılacağı söylenen araçlarla ilgili vaatlerin liberal prensiplerle uyumudur

Nihayet söylemdeki uyum ile eylemdeki uyum arasında da bir ayrım yapmak yararlı olur.

1) Siyasi Partilerin Benimsediği Değerlerin Liberalizm ile Uyumunu

Aşağıdaki Tablo 1’de siyasi partilerin esas aldıkları değerler ve bunların vurgulanma derecesi belirtilmektedir.¹

İnsan odaklı gelişme anlayışı şüphesiz liberal değerlerle uyumludur. Bu hususun tüm partiler tarafından vurgulanması olumlu bir gelişmedir. Ancak insan odaklı gelişmenin en temel koşulu bireysel özgürlüklerin en üst düzeyde tanınması ve korunmasıdır. Bu konuda söylemde büyük açıklar olmamakla birlikte özgürlük anlayışına bakışta liberalizm ile bağdaşmayan yaklaşımlar (ifade özgürlüğünün dar yorumu, gösteri özgürlüğünün dar yorumu, inanç özgürlüğünün dar yorumu gibi) söz konusudur.

Kapsayıcı büyüme veya gelişme kavramı büyümenin getirdiği refah artışından tüm bölgelerin ve sosyal kategorilerin yararlanması anlamına gelmektedir. Bu değer de bütün siyasi partiler tarafından benimsenmiş görünmektedir. Bu yaklaşımın “volontarist” bir boyutu olduğu muhakkaktır. Liberal yaklaşım ise kendiliğinden gerçekleşen değişimleri tercih eder. İktisadi gelişme kendiliğinden tüm bölgeleri ve kategorileri kapsayacak şekilde gerçekleşebilir. Kapsayıcılık kamunun asli görevleri dışında yapacağı gelirin ve servetin yeniden dağıtımına yönelik müdahalelerle gerçekleştirilebileceği gibi, kamunun temel fiziki altyapıyı (özellikle ulaşım- haberleşme) geliştirmesi, eğitimi yaygınlaştırması,

¹: Bu değerler ve bu çalışmada kullanılan diğer veriler, Siyasi Partilerin yayınladığı seçim bildirgelerinden çıkarılmıştır.

adem-i merkeziyetçi yapıyı güçlendirmesi yoluyla da gerçekleştirebilir. Ayrıca kapsayıcılık kurumsallaştırılmış ve sürdürülebilir sigorta sistemleriyle gerçekleştirilebildiği gibi, doğrudan aynî ve parasal yardımlarla da gerçekleştirilebilir. Liberalizm açısından sosyal altyapının güçlendirilmesi, adem-i merkeziyetçilik ve sigortalar yoluyla sağlanan kapsayıcılık doğrudan müdahaleden çok daha tercih edilebilir bir araçtır.

Rekabetçi ekonomi anlayışı da liberal değerlerle uyum halindedir. Bu açıdan HDP hariç diğer partilerce benimsenmesi olumlu bir husustur. Ancak AK partinin rekabet anlayışının sorunlu olduğunu da not etmek gerekir.

AB müktesebatının kabulü ve tam üyelik konusunda tüm partiler taraftar görünmektedir. Avrupa Birliği müktesebatının liberal değerlerle uyumlu olup olmadığı tartışmalıdır. Ancak müktesebata uyumun mal-hizmet, sermaye ve işgücü akımını serbestleştirici etkileri nedeniyle sonuçları itibarıyla liberal değerlerle uyumlu olduğu tartışmasızdır.

Ekonomik istikrar ve halkın ve girişimcinin güvenliği liberal değerlerle uyumludur. Tüm partiler istikrarı ve güvenliği önemser görünmektedir. Ancak istikrarın iktidardaki partinin ne olursa olsun iktidarda kalmasını sağlama anlayışı çerçevesinde yorumlanması kesinlikle liberal değerlerle uyum halinde değildir. Aynı şekilde, güvenlik bahanesiyle özgürlüklerin kısıtlanması da liberal değerlerle uyumlu değildir.

Tüm partilerin ortak değeri olan **çevre** konusu dışsalıklar kapsamında serbest piyasanın bir aksaklığı olarak değerlendirilebileceği için bu alanda kamu müdahalesi liberal değerlere aykırı değildir.

Tüm partilerin belli ölçüde benimsediği, özellikle HDP'nin vurguladığı **dayanışmacılık**, ortak çıkarlar çerçevesinde düşünüldüğünde yani gönüllülük temeline oturtulabildiğinde liberal değerlerin ihlali sayılmamalıdır. Önemli olan dayanışmacılığın rekabete son vermemesi ve temel özgürlüklerin kısıtlanması yoluyla gerçekleşmemesidir. Bu açıdan çok vurgulu bir dayanışmanın liberal değerlerle çatışması kaçınılmazdır.

Özellikle HDP ve CHP'nin benimsediği **katılımcılık** ancak siyasi ve ekonomik özgürlüklerin geliştiği bir ortamda mümkün olabilir. Özgürlükleri kısıtlayan her türlü sözde katılımcılık, liberal değerlerle bağdaşmaz. Katılımcılık çoğulculuğa hizmet ettiği ölçüde anlam ve kıymet kazanır. Bu anlamda katılımcılık modern örgütlenme ve demokrasi teorilerinde de yerini bulmaktadır.

Özellikle Ak Parti ve MHP'nin benimsediği **güçlü ekonomi kavramı**, genellikle liberal değerlerle bağdaşmayan bir içeriğe sahiptir. Burada

önemli olan güçlü ekonominin serbest piyasa koşullarına ve rekabet anlayışına uygun olarak gerçekleşip gerçekleşmediğidir. Şüphesiz müreffeh ekonomi, değeri güçlü ekonomiden daha liberal çağrışımlar yaratır.

Ekonomide siyasetin rolünün azaltılması, piyasa ekonomisinin iyi işlemesi, girişimci ve tüketici güvenliğinin sağlanması ve piyasa ekonomisinin zafiyetlerinin daha etkin bir biçimde giderilmesi açısından önemlidir. Bu açıdan bazı kurumlara özerklik tanınması büyük önem taşır. Bu kurumlar arasında Merkez bankası, sektörel düzenleyici kurumlar (EPDK, BİTK vb.) Rekabet Kurumu, Kamu İhale Kurumu, Gelir İdaresi gibi kurumlar önemlidir. Seçim vaatlerinde en çok CHP'nin bu konuya

Değerler				
İnsan Odaklı Kapsayıcı Gelişme	Vurgulu	Vurgulu	Vurgulu	Vurgulu
Rekabetçi Ekonomi ve AB	Vurgulu	Vurgulu	Vurgulu	Yok
Güven ve İstikrar	Hükümet İstikrarı ve Güvenliği Vurgulu	Girişimci Güvenliği Vurgulu	Vurgulu	Vurgulu
Sosyal Devlet	Çok Vurgulu	Çok Vurgulu	Çok Vurgulu	Çok Vurgulu
Çevre	Çok Vurgulu	Çok Vurgulu	Çok Vurgulu	Çok Vurgulu
Dayanışmacılık	Vurgusuz	Vurgulu	Vurgulu	Çok Vurgulu
Katılımcılık/ Yönetişim	Vurgusuz	Çok Vurgulu	Vurgulu	Çok Vurgulu
Güçlü Ekonomi	Çok Vurgulu	Vurgusuz	Çok Vurgulu	Yok
Ekonomide Siyasetin Etkisinin Azaltılması (Özerklik)	Yok	Çok Vurgulu	Vurgulu	Yok
Adem-i Merkeziyetçilik	Vurgulu	Vurgulu	Yok	Çok Vurgulu
Ekonomi Yönetiminde Hukukun Üstünlüğü ve Öngörülebilirlik	Vurgusuz	Çok Vurgulu	Vurgulu	Vurgusuz

Tablo-1: Siyasi Partilerin 2015 Seçim Beyannamelerinde Yer Verdikleri Değerler

önem verdiği ve AK partinin bu konularda sessiz kalmayı tercih ettiği görülmektedir. Aslında AK Parti özerk kurumlara karşı olduğunu çeşitli vesilelerle ortaya koymuştur.

Adem-i merkeziyetçilik (yerinden yönetim) liberal niteliği yüksek bir değerdir. Çünkü her türlü merkeziyetçiliğin belli bir dayatmayı, keyfiliği ve hatta otoriterleşmeyi getirdiği açıktır. Bu açıdan en açık destek HDP'den gelmektedir. Ancak yerel yönetimler özgürlükler yerine yerel düzeyde dayatmalar ve etkin otoriterleşmeyi de beraberinde getirebilir.

Ekonomi yönetiminde hukukun üstünlüğü, öngörülebilirlik ve hesap verebilirlik diğer liberal değerlerin anlam kazanmasının olmazsa olmaz koşuludur. Bu konuda söylem düzeyinde bir sorun görülmesine de bazı konularda sessiz kalınması ve gözlenen uygulamalar, hukukun üstünlüğünün gerçekleştirilmesinin Türkiye açısından büyük bir sorun olma vasfını koruduğunu göstermektedir.

2) Siyasi Partilerin Açıkladığı Performansla İlgili Vaatlerin Liberalizm ile Uyumluluğu

Siyasi partilerin ekonomik performansla ilgili vaatlerini dört grupta toplamak mümkündür. Bunlar; Gelir dağılımı ile ilgili vaatler, kaynak tahsisinde etkinliği sağlamaya ve dış dünya ile bütünleşmeye yönelik vaatler, fiyat istikrarını sağlamaya yönelik vaatler ve büyümeyi hızlandırmaya yönelik vaatlerdir. Bu vaatler içinde liberalizm ile en uyumlu olan veya olabilen vaatler kaynak tahsisinde etkinliği sağlamaya yönelik vaatler ve fiyat istikrarını sağlamaya yönelik vaatlerdir. Diğerlerinde illiberal yaklaşımların ortaya konulması olasılığı çok yüksektir.

Türkiye'de 2015 seçimleri için siyasi partilerin en fazla önem ve ağırlık verdiği vaatler gelir dağılımını iyileştirmeye yönelik vaatlerdir. Bu durum muhalefet partileri için daha da geçerlidir. Büyümede muhalefet partilerinin daha iddialı bir tutum izlemesi hükümetle etkin rekabet açısından vazgeçilmez bir husustur. Bu iki hedef illiberal yaklaşımlara kapıyı aralayan bir husustur. Fiyat istikrarı ile ilgili vaatler de geçmişte yaşanan olumsuz tecrübeler nedeniyle önemlidir. Her dört siyasi parti inandırıcılık ve güven tesis etme açısından kaynak tahsisinde etkinliğe de önem vermektedir. Bu iki faktör de liberal yaklaşımları teşvik etmektedir.

Asgari ücrette önemli artış, emekliye ikramiye, bazı malların(mazot gibi) vergisinde azaltma gibi konularda yapılan vaatlerin illiberal nitelik taşıyıp taşınamaması ekonominin tam istihdamdan ne ölçüde uzakta olduğu, verimlilik-ücret ilişkisinin ne düzeyde kurulduğu, istikrarı bozmadan kaynak temini imkanının olup olmadığı gibi hususlara bağlıdır.

Siyasi partilerin seçim beyannamelerinde ekonomik performansla ilgili vaatlerini rakamsal bazda ortaya koymaları a priori olarak liberal ilke-lerle uyumsuz değildir.

Siyasi partilerin ortaya koydukları rakamsal hedefler, özellikle ortak hedeflerde hangi partinin daha iddialı olduğunu belirlemek açısından önemlidir. Bu hedefler vaatlerin tutarlılığını test etmek açısından da yararlı olur. Aşağıdaki Tablo-2’de siyasi partilerin çeşitli konulardaki rakamsal hedefleri mukayeseli olarak verilmektedir. Tabloda görüldüğü üzere AKP ve özellikle de HDP rakamsal hedefler koymaktan kaçınmış görünmektedir. CHP ve MHP’de, hem makroekonomik, hem de mikro-

Hedefler				
Büyüme ve Dış Rekabet Gücü Hedefi				
Büyüme oranı	-	% 6	% 5,2	-
Kişi Başına Düşen Gelir	-	-	20.000 \$	-
Tasarrufların ve Yatırımların GSYİH İçindeki Payı	-	% 30	% 17,9	-
Ar-Ge / GSYİH	% 3	% 3	%3 üstü	-
İhracat	-	-	239 Mlyr \$	-
Cari Açık	-	-	% 5,2	-
Ekonomik İstikrar				
Enflasyon	-	% 4’ün altı	% 5	-
İşsizlik	-	% 5’in altı	-	-
Yaratılacak İstihdam	-	1 mio kişi/yıl	700 bin/yıl	-
İşgücüne Katılma Oranı	-	-	% 52,5	-
Gelir Dağılımı ile İlgili Hedefler				
Asgari Ücret	-	1500 TL	1400 TL	1800 TL
İnsani Gelişme Endeksi Sıralaması	-	69’dan 20’ye	-	-

Tablo-2: 2015 Seçimlerinde Siyasi Partilerin Rakamsal Hedefleri ve Vaatleri

ekonomik alanda çeşitli rakamsal hedeflerin konulduğu görülmektedir.

Liberal ilkelerle uyumluluk açısından önemli olan husus, konulan hedeflerin ekonominin iç ve dış doğal dinamikleri ile uyumlu olup olmasıdır. Ekonominin normal veya doğal kapasitesinin üzerinde konulan hedefler ekonomik hayata aşırı ve illiberal müdahaleleri ima eder. Hedef belirtilmemiş olması başlı başına liberal bir yaklaşımın bir göstergesi değildir. Çünkü rakamsal hedeflerin belirlenmesi belli koşullarda piyasa ekonomisinin en önemli zafiyetlerinden birisi olan geleceğe dönük belirsizlikleri azaltma açısından yardımcı olabilir. Bazı hedeflerin bir miktar abartılı olması seçim dönemlerindeki siyasi rekabetin doğal bir gereği olarak kabul edilebilir. Burada da hedefin büyüklüğü kadar nasıl gerçekleştirileceği önem kazanır.

Şüphesiz siyasi partilerin vaatleri rakamsal hedeflerle sınırlı değildir. İş güvenliğinden kadının statüsüne kadar çok çeşitli alanlarda rakamla ifade edilmeyen önemli hedefler söz konusudur.

Vaatlerde kaynak tahsisinde etkinliği ilgilendiren rakamsal hedefler bulunmamaktadır. Bunu bir eksiklik olarak yorumlamak mümkündür. Ancak kaynak tahsisinde etkinlik esas itibarıyla siyasi partilerin kullanacakları araçların niteliğiyle ilişkilidir.

3) Siyasi Partilerin Önerdiği Politika Araçlarıyla İlgili Vaatlerin Liberal Değerlerle Uyumlu

Siyasi partilerin temel vaatlerini nasıl gerçekleştirecekleri öngörülen politika araçları yoluyla ortaya konulmaktadır. Bu araçlar çok kapsamlı olduğundan burada sadece siyasi partilerin vurguladığı veya ağırlık verdiği bazı temel araçlara değinilecektir.

A) Ak Partinin Ağırlık Verdiği Araçların Liberal Değerlerle Uyumlu: Bazı Örnekler

- **Kurallı piyasa** kavramı, şüphesiz liberal değerlerle uyumludur. Ancak burada kuraldan neyin kastedildiği önemlidir. Piyasaya güven eksikliği kural kavramının çok kapsamlı bir biçimde kullanılmasına imkân verebilmektedir. AKP'nin piyasaya güvenen bir parti olduğunu söylemek maalesef mümkün değildir.

- **Özel girişimin önceliği ve özelleştirme** de prensip olarak liberal bir yaklaşımın göstergesidir. Ancak burada rekabetçi olmayan bir özel girişimcilik yandaşlara tanınan ayrıcalıklar ve muhaliflere karşı yapılan negatif ayrımcılık yoluyla tamamen illiberal bir görünüm kazanabilir. Ak

AK Partinin kamu özel sektör işbirliği (özellikle YİD) yaklaşımı ilk bakışta liberalizme çok aykırı görünmese de aslında devletçilikten daha tehlikeli bir yaklaşımdır.

Özgür
bir
toplum
için...

Özgür bir toplum için...

Parti maalesef bu açıdan çok kapsamlı eleştirileri hak etmektedir.

- Makroekonomik istikrar açısından AK partinin **mali disipline** bağlılığı ve **bağımsız Merkez Bankası**ncı uygulanan sıkı para politikasını kabul etmesi liberal değerlerle uyumludur.
- Çeşitli sorunları çözmeye yönelik **mikroekonomik dönüşüm programları** da genel olarak liberal ilkelere aykırı değildir.
- Ancak AK partinin, Kamu İhale Kurumu başta olmak üzere özerk düzenleyici kuruluşların etkinliğini ve **özerkliğini sınırlayıcı yaklaşımı** (Milli iradenin önceliği tezi) hükümetin çok stratejik alanlara kurlsız, öngörülemez ve ayırmacı anlayışla müdahalesinin önünü açmaktadır.

AK Partinin **kamu özel sektör işbirliği** (özellikle YİD) yaklaşımı ilk bakışta liberalizme çok aykırı görünmese de aslında devletçilikten daha tehlikeli bir yaklaşımdır. Çünkü bu model etkin bir rekabete dayanmamakta, hükümetin kendi taraftarlarına avantaj sağladığı bir model haline dönüşmektedir. Ayrıca bu modelin yolsuzlukların en önemli kaynaklarından birisi olduğu da muhakkaktır. Bu nedenle bu modelin liberalizmle uyumlu olduğunu kabul etmek mümkün değildir.

CHP'nin önerdiği araçların geçmişe göre liberalizm ile daha barışık araçlar olduğu görülmektedir.

B) CHP'nin Politika Araçları Tercihi ile İlgili Vaatlerinin Liberal Değerlerle Uyumu: Bazı Örnekler

CHP'nin önerdiği araçların geçmişe göre liberalizm ile daha barışık araçlar olduğu görülmektedir.

CHP'nin açıkça **rekabetçi serbest piyasa tercihini** yapmış olması liberalizme yaklaşmanın bir göstergesidir. Ancak, CHP'nin ekonomide KİT'lerin Belediye İktisadi Teşebbüsleri'nin ve kooperatiflerin ve kooperatif birliklerinin bazı konularda rol oynayabileceğini de açıklamış olması zihinleri bulandırıcı niteliktedir. Bununla birlikte CHP'nin, KİT ve BİT'leri özel sektör mantığıyla

özerk bir yönetime kavuşturacağı vaadi önemlidir. Ayrıca bu kuruluşların bir çeşit piyasa mekanizmasını eksikliklerini giderme mantığı içinde ele alınacağı da belirtilmektedir.

CHP'nin **girişimci güvenliğini** arttırmaya birinci derecede önem vermesi de serbest piyasa tercihinin en temel gereklerinden birisi olarak güven vermektedir.

CHP'nin klasik **özerk düzenleyici kurumlar** (Rekabet Kurumu, EPDK, Merkez Bankası, Kamu İhale Kurumu) yanında **Gelirler İdaresine** de

özerklik tanıma vaadi, piyasa ekonomisinin sağlıklı bir işleyiş kazanması ve piyasa aksaklıklarının daha rasyonel bir biçimde giderilebilmesi açısından önem kazanmaktadır.

CHP'nin mâli ve parasal disipline önem vermek yanında başkanlığını muhalefetin üstleneceği bir **Kesin Hesap Komisyonu** önermiş olması hem kamu kaynaklarının rasyonel kullanımı hem de yolsuzlukların azaltılması açısından önemlidir. Şüphesiz bu yaklaşım liberal değerlerle uyum halindedir.

CHP'nin önerdiği entegre ve geniş kapsamlı dönüşüm programlarının (Tüketen ekonomiden üreten ekonomiye geçiş gibi) liberalizm ile uyumlu bir biçimde gerçekleştirilme şansının sınırlı olduğunu söylemek gerekir.

CHP'nin iş gücü piyasalarını katılaştırıcı sonuçlar doğuracak önerileri de (asgari ücreti ortalama verimliliğe daha da yaklaştıracı şekilde artırılması, taşeronluğun kaldırılması, kısmi zamanlı işgücünün tam zamana geçirilmesi vb.) işgücü piyasasında katılığı arttırarak işçiler aleyhine sonuçlar yaratabilecek illiberal uygulamalardır.

C) MHP'nin Politika Araçları Tercihi ile İlgili Vaatlerinin Liberal Değerlerle Uyum: Bazı örnekler

MHP'nin araç seti ile CHP'nin araç seti arasında önemli paralellikler söz konusudur.

MHP'nin de **rekabetçi piyasa** ekonomisi tercihi söz konusudur. CHP kadar olmasa bile MHP de ekonomide özerk kurullara önem atfetmektedir. MHP de, KİT ve Kooperatifleri tamamlayıcı bir araç olarak görmektedir. Ancak MHP bu alanlarda reform gerekliliğinin altını çizmekte ve özelleştirmelere de açık bir yaklaşım sergilemektedir.

Bu sınırlar içerisinde yine de MHP'nin geçmişe göre liberal değerlerle daha uyumlu bir yaklaşım içinde olduğu söylenebilir.

MHP'de de maalesef **işgücü piyasasını katılaştıracak** tedbirlere yer verilmiştir (asgari ücretin önemli ölçüde arttırılması, taşeronluğun kaldırılması, kısmi zamanlı ve mevsimlik işçilerin kadroya alınması gibi). Bunların liberal yaklaşımla bağdaşır bir biçimde yapılması kısmen mümkün olabilse de böyle bir endişenin olmadığı görülmektedir.

Vergi indirimleri prensip olarak liberalizm ile uyumludur. Aynı şeyi ayırıcı vergi muafiyetleri veya indirimleri için söylemek mümkün değildir. Özellikle bu tür tedbirlerin enflasyonu yükseltici etkileri rekabetçi piyasa açısından sakıncalar yaratabilir.

Özgür
bir toplum
için...

Özgür bir toplum için...

MHP’de de, Ak Parti gibi **güçlü Türkiye** vurgusu vardır. Bu hedefin liberal olmayan yöntemleri ve politika araçlarını gerekli kılması söz konusudur.

Nihayet, MHP’nin milliyetçi saiklerle, **merkeziyetçi yaklaşımını** muhafaza etmesi liberal değerlerle bağdaşır nitelikte değildir.

Bu sınırlar içerisinde yine de MHP’nin geçmişe göre liberal değerlerle daha uyumlu bir yaklaşım içinde olduğu söylenebilir.

HDP’nin vaatlerinin ne amaçlar, ne de araçlar itibariyle liberalizm ile bağdaştığını söylemek mümkün değildir.

D) HDP’nin Politika Araçları ile ilgili Vaatlerinin Liberal Değerlerle Uyumunu

HDP’nin vaatlerinin ne amaçlar, ne de araçlar itibariyle liberalizm ile bağdaştığını söylemek mümkün değildir. Bununla birlikte HDP’nin piyasa ekonomisini ve özel girişimciliği tümünden reddeden bir yaklaşım içinde olduğunu da söylemek anlamlı değildir.

HDP’nin öngördüğü temel araçlardan birisi öz yönetime dayalı kooperatifçilik ve destekli kolektif girişimciliktir. Ayrıca HDP özelleştirmelerin durdurulmasını ve kamu girişimciliğinin devam ettirilmesi de istemektedir.

HDP yerel yönetimlere merkez katkısı ile finanse edilen çok boyutlu güvence ekonomisi önermektedir. Bu ekonomide yerel yönetimlerin elektrik, su, kira, taşıma, sağlık yardımları önemli bir yer tutmaktadır.

HDP geçimlik ekonominin desteklenmesini de vaat etmektedir. Bu olgu geleneksel sektörün muhafazası anlamına gelmektedir. Geleneksel sektörün varlığını koruması liberal açıdan bir sorun teşkil etmese de, bu ekonominin destekle ayakta tutulması liberalizm açısından anlamlı bir yaklaşım değildir.

Sonuç

Sonuç itibariyle 2015 Seçim vaatlerinin değerlendirilmesi aşağıdaki tespitlerin yapılmasına imkân vermektedir.

1) İlk olarak Ak Parti’de liberalizmden uzaklaşma olduğunu kesinlikle söylemek mümkündür. Bu uzaklaşmanın temelinde ayrımcı ve partizan ekonomi yönetimi ve hukuk devletinden uzaklaşma yatmaktadır.

2) CHP, bazı önemli konularda liberalizme büyük ölçüde yaklaşmasına

ve girişimci güvenliği konusunda ultra liberal öneriler getirmesine karşılık, işgücü piyasasını katılaştıracak yaklaşımları öne çıkararak liberalizmden uzaklaşmaktadır.

3) MHP’de geçmişe göre liberalizme daha yakın bir yaklaşım olduğu söylenebilir. Ancak onun da işgücü piyasalarına yaklaşımında katılıklar vardır. Güçlü ekonomi yaklaşımı da koruyucu politikaları içermektedir.

4) HDP, liberalizmden uzak değerlerin ağırlık taşıdığı bir vakıadır. Bununla birlikte adem-i merkezîyetçi yaklaşımın diğer partilerden daha çok vurgulanması liberal değerlerle uyumlu bir yaklaşımdır.

Liberal Perspektif Analiz

Sayı: 2, Haziran 2015

Siyasi Partilerin Beyannamelerindeki Ekonomik Vaatler, Liberal İlkelerle Ne Ölçüde Uyumlu?

Prof. Dr. Erdal Türkkan

Turgut Reis Caddesi, No: 15/4
Mebusevleri Çankaya - Ankara

info@ozgurlukarastirmalari.com

0312 213 24 00

ozgurlukarastirmalari

ozgurlukar